

Закупівля поштового зв'язку: коли оголошувати переговорну процедуру, а коли купувати на конкурентному ринку

Одним із законодавчих актів, який регулює надання послуг поштового зв'язку, є Закон України «Про поштовий зв'язок» (далі — Закон), який визначає правові, соціально-економічні та організаційні основи діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку, а також регулює відносини між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, операторами поштового зв'язку і користувачами їхніх послуг.

Стаття 1 Закону визначає послуги поштового зв'язку як продукт діяльності оператора поштового зв'язку з приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій, спрямований на задоволення потреб користувачів.

При цьому Закон визначає декількох суб'єктів надання послуг поштового зв'язку:

оператор поштового зв'язку (оператор) — суб'єкт підприємницької діяльності, який в установленому законодавством порядку надає послуги поштового зв'язку;

національний оператор поштового зв'язку — оператор, який в установленому законодавством порядку надає **універсальні послуги поштового зв'язку** на всій території України і якому надаються виключні права на провадження певних видів діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Перелік операторів поштового зв'язку, які ведуть діяльність на території України та мають право надавати послуги поштового зв'язку, визначено в **Єдиному державному реєстрі операторів поштового зв'язку**, який ведеться Національною комісією, що здійснює державне регулювання зв'язку та інформатизації.

Вказаний реєстр містить безпосередньо перелік операторів поштового зв'язку (яких станом на лютий 2021 року є 30 суб'єктів) та вказує вид послуг поштового зв'язку, який може надаватися такими операторами. Таким чином, послуги поштового зв'язку, тобто приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій, спрямовані на задоволення потреб користувачів, надаються на конкурентному ринку, станом на лютий 2021 року, тридцятьма суб'єктами господарювання на території України.

Конкурентна чи переговорна процедура закупівлі при закупівлі поштових послуг?

Переговорна процедура закупівлі застосовується замовниками як виняток, у виключених випадках, передбачених частиною 2 статті 40 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон про закупівлі). Проаналізувавши такі випадки, можемо зробити висновок, що підстав для закупівлі перелічених послуг поштового зв'язку із застосуванням переговорної процедури за вказаною нормою немає.

Водночас Закон встановлює, що національний оператор поштового зв'язку надає універсальні послуги поштового зв'язку, що визначено як набір послуг поштового зв'язку загального користування встановленого рівня якості, які надаються усім користувачам на всій території України за тарифами, що регулюються державою.

Національний оператор поштового зв'язку є лише один, і розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.01.2002 № 10-р ним визначено Акціонерне товариство «Укрпошта».

До універсальних послуг поштового зв'язку згідно з Правилами надання послуг поштового зв'язку, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 № 270 (далі — Правила), відносять **послуги з пересилання:**

поштових карток, листів, бандеролей, відправлень для сліпих — простих та рекомендованих;

посилок без оголошеної цінності масою до 10 кілограмів (абзаци 2-4 пункту 9 Правил).

Також абзац 3 статті 15 Закону встановлює, що національний оператор має **виключне право на:**

видання, введення в обіг та організацію розповсюдження поштових марок, маркованих конвертів і карток, а також виведення їх з обігу;

офіційне видання каталогів і цінників колекційних поштових марок та іншої філателістичної продукції;

пересилання простих листів масою до 50 грамів та простих поштових карток;

розміщення та використання поштових скриньок для збирання листів і поштових карток на всій території держави відповідно до нормативів, встановлених уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку, та інші.

При цьому слід звернути увагу, що Конституційний Суд України при розгляді справи про офіційне тлумачення поняття «організація розповсюдження поштових марок, маркованих конвертів і карток» у рішенні від 28.05.2003 № 10-рп/2003 дійшов наступного висновку:

*«Поняття “організація розповсюдження поштових марок, маркованих конвертів і карток”, яке вживається в абзаці другому частини третьої статті 15 Закону України “Про поштовий зв’язок”, в аспекті конституційного подання треба розуміти як сукупність заходів, здійснюваних національним оператором поштового зв’язку щодо забезпечення користувачів послуг поштового зв’язку та інших споживачів поштовими марками, маркованими конвертами і картками, які передбачають, зокрема, визначення порядку розповсюдження цієї продукції, а також її **реалізацію як національним оператором поштового зв’язку безпосередньо, так й іншими юридичними і фізичними особами на договірній основі відповідно до законодавства України**».*

Отже, видання та введення в обіг поштових марок, маркованих конвертів і карток хоч і здійснюється виключено АТ «Укрпошта», однак безпосередній продаж кінцевим споживачам може здійснюватися як АТ «Укрпошта», так і іншими суб’єктами господарювання, які на законних підставах придбали такі поштові марки, марковані конверти і картки в АТ «Укрпошта».

Про придбання постачальником поштових марок, маркованих конвертів і карток у АТ «Укрпошта» на законних підставах замовник може переконатися шляхом витребування відповідних договорів, укладених між постачальником та АТ «Укрпошта».

Висновки

Враховуючи все вищевикладене, робимо висновок, що **із застосуванням конкурентних процедур закупівель здійснюються закупівлі, зокрема, таких послуг поштового зв’язку:**

послуги приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій, спрямованих на задоволення потреб користувачів;

придбання поштових марок, маркованих конвертів і карток.

При цьому **наявні підстави для проведення переговорної процедури закупівель з єдиним надавачем послуг АТ «Укрпошта» у разі закупівель, зокрема, таких послуг поштового зв’язку:**

пересилання поштових карток, листів, бандеролей, відправлень для сліпих — простих та рекомендованих;

пересилання посилок без оголошеної цінності масою до 10 кілограмів;

пересилання простих листів масою до 50 грамів та простих поштових карток;

розміщення та використання поштових скриньок для збирання листів і поштових карток на всій території держави.

Під час аналізу Закону України «Про публічні закупівлі» виникає багато запитань?

Реєструйтеся на [навчання Академії Радник](#) та отримуйте тільки вичерпні та практичні відповіді.